

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ru} 92. ANULU XII.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumătate de ann 4 fl. v. a. Pentru pr. nc. si tieri straine pe ann 12 pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru dou' a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Telegrafulu ese de doua ori pe septemman: jof'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura oiei pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe ann 7. fl. v. a. ear' pe o jumătate de ann 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 22 Nov. (4 Dec.) 1864.

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 5/17 Novembre 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a magiara, si dupace se da citire mai multoru petitiuni (a comuneloru Pinticu, Pozmasiu, Ujfaleu si Seplacu: de a fi incorporate la municipiulu Reghinului; a companiei 1, 2. si 3. din fostulu regimentu I. granitierescu pentru caus'a muntiloru revindicati,)

Ia ordinea dileie continuarea desbaterei asupr'a fondului de concurentia a tieriei, si anume asupr'a propunerii lui Thiemann privitoare la premiarea fereloru cotropite. La acestu obiectu se angajeza o multime de oratori, precum Br. Bedeus, Puscariu, Gull, Br. Friedenfels, I. Balomiri (de done ori), Budacker, Axentiu Severu, G. Manu, Gaitanu, apoi iar Thiemann, si in fine Rannicher ca repr. reg.: pana-candu presedintele insusi observa, ca obiectulu acest'a lu crede destulu de desbatutu, pentru de a se vota asupr'a lui. Din oratorii amintiti propuneri facusera urmatorii:

Puscariu: ca recerinti'a sa se ncuviintieze, dar sa se exprime dorinti'a, ca premiulu pentru unu lupu sa se puna 5, ear pentru unu ursu 10 f.;

Gull: Diet'a sa hotarésca: I. ca dreptu recerintia de premie pentru fere cotropite sa se puna 33,000, si in regimu sa se impoterésca a raspunde dreptu premie 1) pentru pui de lupu a) deca s'au prinsu fara lupoia, 2 f., b) deca cu lupoia 4 f. v. a.; 2) pentru lupi mari 5 f., 3) pentru lupoie mari 8 f., 4) pentru unu puiu de ursu 5 f., 5) pentru unu ursu celu putinu de unu ann 8 f., 6) pentru o ursoica celu putinu de unu ann 10 f., observandu-se mesurile normative de precautiune; II. sa se recuire in regimu a constringe comunele la cotropirea cu deadinsulu a fereloru, cu acelu adausu, ca si porcii selbatici vinu a se privi ca fere.

(Propunerea lui Gull dara numai in stilu si forma e deosebita de a lui Thiemann);

Budacker: Aline'a 2 sa sune asiá: Inalt'a dieta incuviintieza recerinti'a, dar totdeodata exprime dorinti'a, ca in regimu propunerile privitoare atatu la catimea premieloru, catu si la adeverat'a imputinare a fereloru sa binevoiesca ale substerne celei mai deaprobe diete.

La votare recerinti'a de 33000 f. v. a. se ncuviintieza;

propunerea lui Thiemann se priimesce.

„Titlulu 12. „Contributiuni.“

Preliminate cu 1168 fl., si

„Titlulu 13. „Spese diverse,“

aretate in summa de 3000 fl.,

se recomanda spre placidare fara nicio observatiune.“

Neinsinuandu-se nimenea la cuventu, aceste doue titule se priimescu fara desbatere.

Asemenea se priimesce fara desbatere recerinti'a preste totu de 175,528 fl. v. a.

Coperirea.

Titlulu antaiu. „Venitulu din Realitati.“

Locatecu dela edificiulu fondului tieriei in Turd'a s'au insemnatu 260 fl. Asupr'a acestui postu n'avemu ce observa, dara se nasce intrebaria, ca ce s'au facutu cu venitulu altoru realitati ce suntu proprietatea tieriei, de cari se tinu si edificiele militare construite din cass'a provinciala de mai inainte, dupacum suna ordinatiunea locotentientala Nr. 4515-1855 si altele, caci unele s'au instrainatu estei destinatiuni. Apoi are fondulu tieriei si diverse asiá numite pretensiuni de constructiuni pentru anticipari prestate sa incaseze, cari inca nu se afla asiediate intre mediile coperitoare specificate.

Deci comitetulu ia ansa a face urmatoarea propunere:

„Inalt'a dieta sa binevoiesca a direct'a la inaltulu regimu cererea, ca inaltu aceluasi sa-i placa:

I. a presentá proximei diete unu c o n s p e c t u c o m p l e t u

a) preste tote obiectele reali, ce au trecutu in proprietatea tieriei.

b) preste tote pretensiunile, la cari e indreptatita tier'a in urm'a anticipariloru date din fondulu concurentiale.

II. a face cuvenitele dispositiuni, ca chiriile restanti din an. 1849 dela edificiele mai inante provinciali, anume a edificiului cancelariei aulice (cumperatu de tierra cu 82,000 f., dupa altisemulu rescriptu din 25 Iuniu 1760), alu Guvernului si alu Tabulei regie judeciarie, sa se licide in favorea fondului concurentiale si sa se petreca in venitele acoperitoare ale aceluia.“

Codru Dragusianu intréba, in sa pretardiu, pre refert. comit., pentru ce nu s'au luat in titlulu acest'a ce-va despre dominiile, ce le-au avutu Tranni'a pana la an. 1848, precum si despre fondulu asiá numitu domesticalu; Presied. in sa, dupace s'au enunciatu odata, ca nu va sa vorbeasca nimenea, nu-i mai pote dá cuventu. Cu tote acestea apoi Referint. Schuler — Libloy raspunde intr'o cuventare, carea in protocoalele stenografice cuprinde 25 foi. Liniamentele acestui respunsu suntu, ca dominiile numai in idea erau ale tieriei, ear adeverat'a si deplin'a loru folosire competea principelui, faceau — cum s'aru dice astadi — o parte din list'a lui civila. Dominiile acestea in sa prin patent'a imp. asiá numita de aviticitate dto 29 Maiu 1853 au trecutu in posesiunea deplina a posesoriloru loru, prin urmare si in deplin'a posesiune a coronei in sesu, si apoi devenira contopite cu averea statului preste totu. — Apoi da o deslucire asupr'a venituriloru statului din aceste dominie, care preste totu se arata forte mici, asiá incatu tier'a, chiaru si candu le aru administrá ea, n'aru trage din ele vreunu folosu insemnatu. — Asemenea sta si cu fondulu domesticalu. Deca spesele administratiunei in Tranni'a aru fi sa le porte acestu fondu, adica deca autonomi'a Tranniei aru pretinde, ca din totu cuantulu dárei sa se scota 16 1/2 %, apoi acest'a aru face pe ann cam 1/2 mill., pecandu statulu cheltuiesce pentru administratiunea tranna mai 1 1/4 mill.; si asiá Tranni'a fatia cu statulu este ca unu negociatoru seracu fatia ce unu companistu bogatu, langa care are tota caus'a a se lipi catu de strinsu, dar nici decatu a se desface de catra densulu.

La votare partea II. din titlulu 1. se priimesce dupa propunerea comitetului.

„Titlulu 2. „Interese din capitale active.“

Perceptele mai pre largu specificate in preliminaru a-rata sum'a de 16,679 f. si are sa se petreca in coperire.

Titlulu 3 cu 320 fl. incasati din vendiarea realitatiloru si

Titlulu 4 cu diversele venituri aretate in cassa in parati cu 20,000 f. asemenea propunem u sa se asiedie in coperire.

Asiá dara se arata

Recerinti'a in summa de — 175,528 f.

Coperirea in summa de — 37,259 f.

Lips'a necoperita — 138,269 f.

Deci fiinduca se recere mai 1 xr. adausu, spre a se in-fintiá summa de 28,000 f., trebuie sa se sustina arunculu proiectatu in propusetiunea regimului cu 5 xr. de forinu.“

Aline'a 1, 2 si 3 se priimescu fara desbatere.

„Propunere finala.

I. „Inalt'a dieta sa binevoiesca a radi-cála conchisuproiectulu de lege respectivu in urmatoriulu cuprinsu:

Articululu I.

Spesele totali ale fondului concurentiale alu tieriei pre annulu 1865 se aplicada in summa de 175,528 f. v. a.

Articolul II.

Spre acoperirea părții în summa de 37,259 f. a spelorului totali, care nu se poate acoperi din veniturile proprii ale fondului țerei preliminate cu 138,869 f., se va escrie și scote pre anul 1865 aruncatură de 5 xr. pre fiacare fiorinu alu contribuțiunei directe imperatesci (esceptionandu-se in sa adausulu strordinariu).

II. Inaltă dieta sa binevoiesca a dispune, că prin cancelulu dietale sa se reunisca toate propunerile conchise la diversele titluri intru o reprezentatiune speciala și pre acestă sa o substerna de odata cu proiectulu de lege spre altisimă luare la cunoscintia și consideratiune.

Comitetulu finantiariu.

Sabiiu in 28 Septembre 1864.

Iosifu Trausch, m. p.
presedintele comitetului.

Fridericu Schuler-Libloy, m. p.
referinte.

La propunerea lui Rannicher că repres. regim. elaborarea prēmūlutei reprezentatiuni se predă aceluasi comitetu, care a preconsultatu obiectulu insusi.

Cu acesteia sediti'a se 'ncehia la 1³/₄ ore.

Proiectulu de adresa alu casei deputatiloru

senatulu nostru imperialu este unu actu prea momentosu, decâtu sa potemu trecepreste elu numai cu o simpla amintire. Elu nu este numai o parafrasa, adica unu respunsu din alinea in alinea și din punctu in punctu la cuventulu de tronă, că adresa casei de susu, ci este o descoperire loiala, dar liberala și franca a toturorū reledorū și neajunselorū, de cari patimesce imperiulu astadi. Si nici ca se potea accepta altu ce-va dela unu elaboratu, cu a cărui compunere fusese insarcinatu unu barbatu că G i s k r a. Adresa printre siruri cuprinde marele adeveru istoricu, ce nu se potea repeti destulu, c a r e u l u, p e n t r u d e a s e d e l a t u r a, t r e b u i e m a i n a i n t e c u n o s c u t u !

Proiectulu de adresa, care credemu ca nu va suferi multe schimbări prin desbaterile publice, este urmatoriulu :

Maiestatea Văstra c. r. apostolica !

Sublimulu cuventu, ce V'ati induratu Maiestatea Văstra preagratosu a-lu adresa reprezentatiunei imperiului readunate, au atinsu cele mai grave interese ale imperiului.

Insemnatatea cea mare a cuvintelorū rostite de pe tronu impune casei ablegatilorū indatorirea, de a substerne Maiestății Văstre cu supunere credincioasă, cu liberalitate veneratōre și parerile sele despre marile cestiuni, de cari este miscatu imperiulu.

Afacerile comune ale regatelorū și tierilorū imperiului, pentru a cărora pertractare constitutiunala fu conchiamata reprezentati'a imperiului mai de aprōpe că Senatu imperialu completu, voru află in cas'a ablegatilorū ingrijirea și seriōs'a activitate, ce corespunde inaltei lorū insemnatăti. Acel'a-si zelu și aceea-si credintia in chiamarea noastră se va pune și in afacerile senatulu imperialu redusu, a cărui activitate acceptati Maiestatea Văstra sa urmeze nemijlocitu. Cas'a in sa se simte indatorata, a enuncia, ca activitatea normala, in totu anulu, a senatulu imperialu redusu este unu dreptu, basatu in constitutiune, a regatelorū și tierilorū reprezentate intr'ensulu, ca in acestă repetitiune normala se cuprinde o garantiă pentru referintiele lorū constitutiunale dinlauntru, și ca de acel'a nu se potu lipsi, că sa nu remana ne'mplinite atătea probleme grave și urgenti ale legislatiunei lorū comune.

Cas'a ablegatilorū trebuie sa deplōre cu dorere, ca intr'o parte mare a imperiului activitatea constitutiunala in ca nici ca s'au inceputu, ori s'au intreruptu de totu. Procederea resoluta a regimulu intru delaturarea acestorū impregiurări atātu de pagubitōre pentru interesele imperiului și ale locuitorilorū lui aru re'nviā increderea și aru fi salutata din partea casei ablegatilorū cu mare bucuria.

Noi nutrimu speranti'a, ca intr'unu venitoriu nu departe in regatulu lombardo-venetianu va delibera o reprezentantia provinciala esita din alegeri, și credemu ca este unu obiectu de seriōsa ingrijire pentru regimulu Maiestății Văstre, că diet'a Galitiei sa re'ncepa cătu mai curendu activitatea sea atātu de multu trebuincioasă pentru acestu regatu.

De inalta insemnatate pentru intregu imperiulu este și restabilirea referintelorū constitutiunale in ambe regatele Ungari'a și Croati'a. Căci numai intru acestă vede cas'a ablegatilorū calea, de a se esopera cătu mai curendu cunoscerea adeveratelorū trebuintie ale imperiului și ale toturorū popōrelorū lui, și a inlatura dificultățile, ce stau in ca concursulu binefacatoriu alu toturorū poterilorū pentru interesele imperiului și ale părtilorū lui.

De aceea credemu a fi unu ce nedispensabilu, că sa se conchiame neamanatu dietele acestorū regate dupa incheierea

activității presente in afacerile senatulu imperialu completu. Cu acestă se va intempina dorintia bine motivata și dreapta a acelorū tieri, și se va adeveri și intentiunea cea sincera a regimulu Maiestății Văstre, de a aduce in curendu la cōcere fructele vietiei constitutiunale de statu din Austri'a in toate părțile.

Noi avemu increderea, ca reprezentati'a legala a acelorū regate nu va fi straina de acea convictiune, ca pertractarea comuna a afacerilorū comune ale imperiului este de interesu pentru toti și se comanda in modu neevitabilu prin acestu interesu. Cas'a ablegatilorū la tempulu seu nu va intardiā, cătu pentru sine, a contribui, că pazindu-se neclintitu acestu principiu enunciatu in constitutiunea imperiului, acelorū tieri pe calea constitutiunala sa li se dea garantiile trebuincioase pentru autonomi'a lorū in toate afacerile, ce suntu rezervate dietelorū lorū. Si deca iubirea patriei și cunoscerea chiara a intereselorū statulu și ale locuitorilorū lui voru conlucra de ambe părțile, atunci va succede și opulu, la care a conlucra dupa potiuntia noi credemu ca este datorintia sânta pentru totu insulu.

Cu simpatia intima urmarira popōrele Austriei, precum toate evenimentele, ce atingu cas'a cea sublima și iubita cu credintia a Maiestății Văstre, asiā și intemplările, prin cari unu ilustru printiu imperatescu fu chiamatu, a fundā in părți indepartate ale lumei unu tronū nou; fia, că ajutoriulu lui Domnedieu sa duca la succesu nobil'a lui vointia și ostentati'a lui cea plina de sacrificie !

Maiestatea Văstra ati vestitu depe tronū inalt'a valōre a păcei generale pentru Austri'a; și cas'a ablegatilorū crede, ca o pace assecurata, ce sa pōrte in sine garanti'a durabilității, este o conditiune neevitabila pentru fericirea imperiului. A restabilī și a consolidā o astfelu de pace pentru Austri'a, cas'a cunōsce a fi o tinta neclatibila pentru guvernulu Maiestății Văstre.

Pacea cu Dani'a a pusu capetu terorisărei de multi ani a ducatororū dela Elb'a, cărora nu le fu iertatu a ajuta impreuna la scōtorea lorū de suptu acestă terorisare. Lupt'a ce precese— multiamita bravurei armatei și marinei de resbelu imperatesci— aduse armelorū austriace lauri noi. Dar in ca nu e terminatu opulu, care Maiestatea Văstra l-ati recunoscutu a fi obiectu de cea mai profunda miscare a Germaniei intregi, și pentru care au sangeratu fiii cei bravi ai Austriei; ducatele ascēpta in ca regularea definitiva a afacerilorū lorū, și cas'a ablegatilorū crede cu confidintia, ca Guvernulu imperatescu se va sili din toate poterile, a coronā opulu inceputu și va conlucra impreuna cu confederatiunea germana, că ducatele sa ajunga la deplinulu lorū dreptu in successiunea ereditaria și in organizarea independente a trebilorū lorū.

Pretiuulu celu mare alu aliantiei cu Prussi'a pentru rezultatele din resboiulu terminatu acum, cas'a ablegatilorū lu recunōsce in cea mai mare mesura; cu toate acestea nu pōte a nu-si esprime cea mai intima convictiune despre pretiuulu celu asemenea de mare, ce-lu are pentru Austri'a cultivarea loiala a referintelorū confederative fatia cu celelalte staturi ale federatiunei germane. De aceea ea va sa'utā cu bucuria toate silintiele Guvernulu Maiestății Văstre, ce tintescu la impedecarea tendintelorū separatistice anticonfederative, și prin reforme in constitutiunea federativa astringe și mai tare cordelele, ce unescu toate tierile Germaniei intru unu intregu mare și potinte.

Nefericitele eveniminte din regatulu Poloniei, ce traseru dupa sine aducerea de mesuri esceptiunale intr'o țiera a imperiului, ne umplū și pre noi de adunca intristare. Cas'a ascēpta, ca Guvernulu Maiestății Văstre dupa indatorirea, ce i-o impune constitutiunea, va aretā motivele, din cari deveni de lipsa a se aduce și in parte a se sustine și acum acele mesuri esceptiunale, precum și rezultatele, ce se castigara print'ensele; dar nu pōte supprime cea mai viua dorintia, că de cum-va până acum acelea au fostu necesarie, in celu mai scurtu tempu sa nu mai fia.

Maiestatea Văstra V'ati induratu a trage deosebit'a atentiune a senatulu imperialu asupr'a finantielorū imperiului. Si in adeveru positiunea finantiala a imperiului este fōrte seriōsa.

Spesele necurmatu intreca veniturile, sarcin'a cea multu incordata a contribuțiunei cetatienilorū statulu mai nu mai suferu urcare, averea statulu e multu imputinată, folosirea continua a creditulu publicu și in ani de pace, trebuie sa traga dupa sine perplesiātigi grele și in fine crise nefericite. Cas'a ablegatilorū numai in dorintia de a crutiā, pentru restabilirea ecilibriulu in economi'a de statu pentru unu tempu indepartatu, nu pōte aflā garantiă destula, ca economi'a statulu se va ordnā cu statornicia; ci mai vertosu crede, ca este unu pasu neaperatu de lipsa și singuru mantuitoru, a se face o'rentōrcere perfecta la strict'a regulare a spelorū statulu dupa me-

sur'a venitorilor ordinaria — afara de casuri extraordinaria, — pentru de a se restabili acelu ecilibriu si a se aduce poteriile financiale ale statului la acea reconsolidare, de care are lipsa imperiului, pentru de a pastra pozitiunea puterii se se si de a asigura fericirea sea dinlauntru.

Cu deosebire credemu a fi de neincungiurata lipsa, ca dupa intentiunile enumerate de Maiestatea Vostra inca in timpurile de mai nainte, sa se scada spesele pentru armata si marina, si acest'a, conducendu-se afacerile dinafara cu rezultat bun si privitoriu numai la interesele poporelor austriace, se pote face fara periculu pentru imperiu. Asemenea si institutiunile modificate din vietii publica a comunelor si tieriloru permitu a se simplificá in modulu celu mai efectiv administratiunea statului.

Precum cas'a ablegatiloru aceste puncte de vedere la defigerea erogatelor le crede normative, asiá si proiectele de legi privitoare la regularea contributiunii directe in interesulu unei repartiri drepte si egale a greutatei dârilor le va lua la serioasa apretuire. Deciderea asupr'a admissibilitatii si practicabilitatii, a se defigo preliminarulu statului pe a. 1866 nemijlocitu dupa alu an. 1865, cas'a se crede datore a-lu rezervá pentru acelu tempu, candu in adeveru se va aduce propositiunea acelu preliminaru.

Computulu statului pentru an. 1862 se va lua din partea casei la esaminare constitutionala; dar atare esaminare numai prin legea cea de multu anuciata la demandarea Maiestatii Vostra asupr'a responsabilitatii ministriloru pote castigá adeverat'a sea insemnate, si cas'a ablegatiloru se crede datore a enuciá limpede si resolutu, ca legea acest'a este un'a din cele mai urgente completári ale institutiunilor constitutionalu din Austri'a.

Suferintiele cele grele, de cari patimesce iudustri'a in imperiu, parte mare suntu consecuintii a unor evenimente neevitabile; dar nu putinu contribuie si fluctuatiunea valutei, scumpirea capitalulu pentru toti ramiu economiei nationale, produsa prin trebuintii a creditulu publicu, apoi nesecuritatea, in carea se afla de mai multu tempu cestiunea pozitiei comercialo-politice a Austriei fatia cu celelalte staturi ale Germaniei, si anume cu privire la espirarea cea aprope a tractatulu din an. 1853.

De aceea cas'a ablegatiloru trebuie sa si deplóre, ca regimulu Maiestatii Vostra inca totu nu e in stare de a propune rezultatele pertractárilor asupr'a acestei cestiuni. Cu toate acestea noi acceptámu, ca marile pagube, ce le-au suferitu interesele austriace pe terenulu comercialo-politicu, prin desertiatiunea pertractárilor de pana acum si ce-lu amenintia si de aci incolo, prin modificárilu proiectate in legislatiunea vamala se voru poté imputina. Ear de o pazire si inaintare mai eficace voru avé parte interesele economico-natiunale numai prin conducerea loru centrala in organismulu statulu, carea pan'acum lipsesce.

Insemnateea drumurilor ferate ca medie de comunicatiune indemnara pre cas'a ablegatiloru inca in sesiunea din urma, a enuciá necesitateea unei legi noúe pentru concessiunea drumuriloru pe feru, prin carea nu numai ca se incuragiéza spiritulu de intreprinderi, ci si reprezentantieea imperiulu la infiintiarea de linii noúe i se asigura influintii a ce-i compete.

De aceea trebuie sa ne rogámu de nou cu veneratiune, ca Maiestatea Vostra sa Ve indurati a insarciná regimulu, de a aduce o astfelu de propositiune inaintea senatulu imperiálu, ce este adunatu.

Proiectele de legi pentru estinderea retelei de drumuri ferate, apoi pentru inaintarea intereselor economico-natiunale preste totu, precum si celelalte propositiuni, ce cadu in competintii a senatulu imperiálu completu, cas'a ablegatiloru le va lua la cea mai scrupuloasa pertractare.

Cu privire la propositiunile, ce Maiestatea Vostra le-ati propusu dejá senatulu imperiálu redusu, avemu inca sperantii a aceea, ca negociatiunile incepute cu Sântulu Scaunu voru inlesni si regularea legala a aceloru afaceri, ce cadu in sfera legislatiunii statulu, care suntu atinse prin actele incheiate de Maiestatea Vostra cu Sântii a Sea in 18 Augustu 1855.

Maiestatea Vostra! Imperatésca indurare si gratia, de care Maiestatea Vostra V'ati induratu a asecurá pre membrii reprezentantieea imperiálu, inaltia in noi toti sentimentulu credintiei pentru iubitul nostru Domnitoru; si precum din iubire cátra intrég'a patria amu enuciatu cu veneratiune si franchetia opiniunilor, ce ne conducú, asiá cu neobosintia si consciintia ne vomu devotá opulu aceluia, pentru care ati ceruta Maiestatea Vostra sfatulu si concursulu reprezentantieea imperiálu. Fia mân'a cea binecuvéntatóre a lui Domnedieu deasupr'a lui, ca sa prospereze spre onórea si marimea imperiálu, spre glori'a Imperatulu lui, spre fericirea locuitoriloru lui!

Domnedieu sa Ve sustina, Domnedieu sa Ve scutéscá, Domnedieu sa Ve binecuvinte!

Prato bevera m. p. Dr. Giskr'a m. p.

Preside.

Referinte.

Dela Senatulu imperiálu.

In sedintii a 8. (din 14/26 Nov.) a casei ablegatiloru se comunica mai antáiu rezultatulu alegeriloru facute in sedintii a trecutá; apoi se impartiesce proiectulu de adresa, ce l'am reproducu mai susu, in tota estensiunea lui; in fine se dá cetire la 3 proiecte de legi, unulu privitoriu la aperarea modeleloru, altulu privitoriu la summele, ce are a le plati statulu societatii maritime „Lloydulu austriacu“ pentru servitiile de posta pe mare, ce le face; alu treilea privitoriu la tacele, ce vinu a se plati pentru porturile austriace. La propunerea lui Herbst se alegu pentru toate acestea comitete de câte 9 membri din despartiaminte, si alegerea se si face dupa incheierea sedintiei.

Sedintii a 9. a casei ablegatiloru a fostu un'a din cele mai interesante: logele si galeriele toate pline, ceste din urma indeseute, pe banc'a ministriloru, mai toti ministrii; cáci la ordinea dilei e desbaterea a supr'a adresei.

Dar nainte de acest'a ministerulu de comerciú aduce unu proiectu privitoriu la garantii a intereselor pentru cladiréa drumulu feratú transsilvanu.

Referinte in caus'a adresei este, dupacum espuseramu mai susu, Dr. Giskra. Elu espune punctele de vedere, de care au fostu condusu comitetulu; apoi dupace dá o deductiune istorica despre lucrurile sevarsite sub ministerulu Schmerling, rezultatulu ratiunamentulu politicu, ce-lu desfasura, este, ca nai'a (corabi'a) statulu adeveratu ca nu merge indereptu, dar nici inainte, ci se invertesce intr'unu locu.

La desbaterea generala suntu inscrisi cá oratori: Mende contr'a adresei, Cont. Eugenu Kinsky, Berger, Skene, Obert si Sadil pentru.

Dr. Berger espune mai pe largu, ca tota situatiunea Austriei cere o reñtorcere dela sistem'a cea de pana acum; de aceea si caracterulu adresei se cuprinde in doué cuvinte: Cunoscintii a sine si reñtorcereea. Apoi trecendu la politic'a esteriore a Austriei, demustra, ca ea singura s'a isolatu, asiá incátu acum nu e amica nici cu Francii'a, nici cu Engliier'a, si pote la tempulu de nevoia nici cu Russii'a si Prussia; singurul amicu, ce i-a ramasu, este cealalta Germania. Ear cátu pentru pozitiunea dinlauntru, densulu crede, ca devis'a regimulu: „Noi potemu acceptá!“ nu e adeverata. Déca noi cesti de dincolo de Leit'a vomu, cá poporele de dincolo sa parasésca castelulu loru celu vechiu si pote ici coela ruinosu, si sa intre in zidirea cea noua constitutionala; apoi trebuie sa ne ingrijimu, cá zidirea acest'a sa nu fia o coliba seraca, prin carea fluiera ventur le si bate pló'a! Constitutiunea din Februariu e numai o schitia, precum se vede din legile cele multe ce ne lipsescu inca. Scaderile mai cu séma in administratiune atât'a suntu de mari, incátu mai se pote dice, ca Austri'a cea vechia pórtá totu negociulu seu de mai nainte, numai sub firm'a Austriei celei noúe. (Mare ilaritate.) Unde a dusu acest'a? Cáci s'au auditu si voci de acelea, ce diceau, ca rezultatulu acestoru incordári si opintiri nu e altu ce-va, decátu ca in locul deficitulu absolutistulu s'a pusu celu constitutionalu. — Dupa aceea trece la finantiele statulu, care le afla de totu slabite, pentruca capitalulu industriei s'au absorbitu si s'au scumpitu p este mesura. In inticlesulu tuturoru acestora e compusa si adresa, si de aceea o partinesce. In fine incheia cu ingeniós'a, dar malitiós'a dícere a lui Fridericu celu mare din Prussia: ca ce mijloce minunate are Austri'a! cáci ministrii eii de atáti'a ani lucra la ruinaea eii, si inca totu nu si-au ajunsu scopulu! — Sa avemu grija, sa nu fia cu dicerea acest'a cá cu vinulu, care se face totu mai tare din ce 'nvechiesce! (Bravo-uri, acclamatiuni, ilaritate intrerumpu mai adeseori ingeniosulu cuventu.)

Dupace mai vorbea: Skene, Obert si Sadil, se trece dela desbaterea generala la cea speciala.

Cele doué alinee d'antáiu, precum si cele doué constructiuni d'antáiu ale alineei 3 se priimescu mai cu unanimitate si fara desbatere; constructiunea 3 din aline'a 3 se priimesce cu mare maioritate, incontr'a eii ministrii, o particea a centrului si ablegatii románi din Tranni'a.

Cu acestea sedintii a se 'nchide, si continuarea desbaterei se lasa pe sedintii a urmatóre.

Dupa sciri telegrafice 8 alinee din proiectulu de adresa s'au priimitu mai fara schimbári —

Vien'a in 18/30 Novembre. Astadi intrá in capitala intempinata cu cea mai mare onóre si bucuria o parte a trupelor, ce se reñtorcu din resboiulu germano-danesu. Imbulzél'a este grandiósa; toate stradele, prin care treceau bravii soldati, erau indeseute cu ómeni; pentru o feréstra se platiu 10, 20, 30 pana la 50 f. — Maiestatea Sea Imperatulu bineventá corpulu oficieriloru si inspectiuná trupele. —

Din Bucovina. Suntam fericiți, a poté comunicá publicului nostru statutele Societáții literare române, ce s'a formatu in tier'a vecina. Eata-le!

Statutele

societáții pentru literatur'a si cultur'a romána din Bucovina.

Partea I.

Scopulu societáții si mijlócele ajungerei lui.

§ 1. Societatea se numesce: „Societate pentru literatur'a si cultur'a romána in Bucovina“, si are locul siederei in Cernautiu.

§ 2. Scopulu societáții este:

1) Latirea culturai nationale, intarirea, sprijinirea si dezvoltarea eii, in tóte ramurile sciintiale prin studii, prin elaborarea si edarea de opuri si de trataturi sciintiale, prin premii si stipendii pentru diferitele specialitáti de sciintia, arta si alte asemenea;

2) unu mijlocu de inlesnirea studiolora si unu centru de adunare pentru acei barbati, cari vréu sa urmaréscá ne'ntreruptu dezvoltaciunea literaturai române.

§ 3. Spre ajungerea acestui scopu voru serbi de mijloce:

1) Contribuirile anuale dela diferitii medulari si darurile, ce incurgu dela binefacatori;

2) interesele dela fondulu societáții;

3) folósele, ce se voru castigá prin tiparitul si vendiarea de opuri sciintiale si prin lucrárele deosebite ale medularilor eii;

4) cárti din tóte ramurile literaturai;

5) foi periodice;

6) convorbiri taiatóre in directiunea sciintiala.

§ 4. Localitáțile societáții suntu in Cernautiu si voru fi deschise in tóta dia pentru medularii eii.

§ 5. Sa'la de cetitu va avé astfelu de cárti si de foi periodice in limb'a romána si chiaru si in alte limbi, cari se voru aretá corespundátóre scopului societáții.

Partea II.

Despre compunerea societáții.

§ 6. Spre a fi priimitu cine-va in societate si cá conditiune de a deveni medulariu alu eii se cere in generalu unu caracteru nepatatu. Societatea se compune din medulari fundatori, ordinari, corespundinti si onorari fara diferintia de natune si religiune. Toti medularii acesti'a voru priimi cáte unu documentu de legitimare. Pentru priimirea cetátiiloru neaustriaci cá medulari se cere invoirea acestui guvernu.

§ 7. Medulari fundatori suntu acei'a, cari depunu societáții odata pentru totdeun'a celu putinu o summa de 200 fl. v. a.

§ 8. Medulari ordinari suntu acei'a, carii au dreptulu seu propriu, si platescu anualu celu putinu doispredecece florini v. a. inainte in rate lunarie, trilunarie, semestrale séu pe totu anulul deodata. Obligatiunea loru tine numai unu anu de díle, carea trece tacendu si in anulu viitoriu, déca nu-si dechiara in scrisu esirea cu trei luni inainte.

§ 9. Medularii fundatori si ordinari au acelesi drepturi.

§ 10. Medulari corespundinti ai societáții suntu acei'a, carii se voru denumi de adunarea generala in urm'a propunee ei unui medulariu alu societáții. Acesti medulari nu voru plati taxa; se cere in sa fia barbati cu capacitate si inchinati scopului societáții.

§ 11. Medularii onorari se denumescu de adunarea generala pe temeulu doveditu de capacitate, de inalt'a positiune si de alte merite personale. Ei nu suntu oblegati la contribuire.

§ 12. Ver-cine, care aduce societáții unu daru insemnatu, se numesce binefacatoriulu eii.

§ 13. Societatea va avé unu sigilu, care va portá de inscriptiune numele ei, precum si o cassa (vistieria), unde se va pastrá averea eii in bani si hartii de valóre, si va fi provédita cu dóue chieii. (Va urmá.)

Varietáti si noutáti de di.

(Distinctiune.) Maiestatea Sea Sau induratu a radicá pre Vice-presiedintele tablei reg. din Muresiu-Osiorheiu si alu dietei tranne Ioanne Alduleanu, cá cavaleru alu ordinului corónei de feru de class'a III, la statulu de cavaleru.

Imprumutulu celu nou austriacu de 25 mill. in 11/23 Novembre ajunsese mai la 51 mill., va sa dica intrecuse de dóue ori summ'a receruta, — unu testimoniu imbucuratoriú atátu pentru bunastarea austriaciloru, cátu si pentru increderea ce o au privalii in reginu. Dupa scirile cele mai nóue acestu imprumutu au ajunsu la 51,018,600 f. Intre alții au asemnatu si Mai. Sea Imperatulu 300,000 f.

(O familia de pitici.) De presinte petrece in Londra o familia piticesca: generalulu Tom Thumb de 31 policari, sotia lui de 29 policari, si copilulu loru, care in etate de 11 luni cumpanesce 9 punti.

Redactoru respundiatoru **Zacharia Boiu.**

Prospectu politicu.

Dupa pacea vienesa Prussia totu mai multu ese la ivire cu planurile sele, de a anectá, séu celu putinu de a tine incurcate ducatele Schleswig-Holstein cátu-va tempu. Ea adica immultiesce totu inlinsu trupele sele in aceste ducate preste cele saxonesse si hanoverane, ce suntu comondate acolo din partea bundului, si pre care ea va sa le departeze in g díle.—Bundu-lu tine siedintie straordinarie si e'n cea mai mare confusiune.—Se póte présesne, cá in curendu sa audimu de ciocniri intre Prussi si ceilalti Germani.

In Itali'a mergu lucrurile cursulu loru firescu; manoperele finantiale se voru face, capital'a se va transpune.—Generalulu Türr, pusu de fostulu ministru de resbelu in disponibilitate, era sa se repuna in demnitatea sea, in sa pe lánnga conditiunea de a nu se mai amestecá in politica; Türr refusa acéta conditiune si-si ceru dimissiunea, carea regele in fine i o si dete, lasandu-i in sa uniform'a de generalu si titlulu onorariu de adjutante alu regelui.

Nr. 43—1

Concursu.

La scóla populara romána ortodoxa din Vidra de susu, Cerculu Campeni, Comiatu Alb'a-Iuli'a, sa cere unu Invetiatoriu cu salariu anualu 140 fl. v. a. quartiru liberu si lemne pentru incalditu.

Pentru acestu postu sa deschide concursu pana in 1 Decembre a. c. st. v. Doritorii de alu ocupá au atrimite in Campeni la scaunulu Protopopescu pre lánnga petitiune timbrata cu 50 cruceri,

a) Atestatu ca au absolvatu cu sporu gimnasiulu micu, séu celu putinu 4 clase normale si cursulu pedagogicu in Sabiuu cu sciintia cantariloru bisericesci.

b) Atestatu de portarea morala si

c) Atestatu de botezu ca e de religiunea gr.-orientala.

Campeni 16 Novembre 1864.

Inspectorulu scol. distr. din Protop. Campeni.

Ioann Patitia m. p.

Nr. 41—2

Concursu.

Pentru ocuparea statuniloru invetiatoresci, din opidulu montanu Rosia, si comun'a Abrudu-satu, se deschide concursu, pâna la 30 Novembre a. c. st. v.

Emolumentele pentru fiacare statiune, suntu 120 fl. v. a. cortelu liberu, lemne de focu, si jumetate de parte, din veniteles cantoriei.

Doritorii de a ocupá onulu din aceste posturi, provediendu-si cererea, cu Atestatu despre absolvarea studioloru sciintifice, si pedagogice, despre portarea morala, despre cunoscintia cantariloru bisericesci, si ca este de confessiunea ortodoxa; au de a o aterne la subscrisulu, pâna la terminulu mai susu prefiptu, spre a se poté aterne Escellentiei Sele présantitulu D. Episcopu diecesanu, spre parintésca intarire. Abrudu in 5 Novembre 1864.

Inspectorulu sc. gr. or. din Protopopiatulu Zlatnei de josu.

Ioanne Gallu m. p.

Adm. protop.

Nr. 40—3

EDICTU.

Prin care Ann'alu Simeonu Morariu din Ludosiu, Scaunulu Mercurei, care cu necredintia au parasitu pre legiuitulu eii barbatu Sofroniu Maniu din Apoldu mare, fara a se sci loculu aflárei eii, se provóca prin acést'a, cá in terminu de 6. luni dela datulu de fatia negresitu sa se infatisieze inaintea Scaunulu protopopescu subscrisu, cáci la din contra, procesulu incaminatu se va otari si fara de dens'a in intielesulu S. S. Canóne bisericesci. Sabiuu in 1 Octobre 1864.

Petru Badila, m. p.

Prot. gr. res. alu Mercurei.

Nr. 42—1

Anonciu.

Priimindu subscrisulu negotiatori'a de sub firm'a Constantinu Bardosi in Muresiu-Osiorheiu sub firm'a sea, are lipsa de 2 invetiacei, carii pre lánnga calitáțile de a fi absolvitu un'a clasa reala, séu gimnasiala, sa cunosca limb'a romána si magiara.

Doritorii de a intr'a suntu rogati a tramite epistolele loru francate in restempu de 4 septemáni la M.-Osiorheiu.

Ioann Bardosi m. p.

Negotiatoriu de márfuri de moda.

Comentariu la préalt'a Patenta din 21 Iuniu 1854, partea I. si partea II. — lucratu pentru poporulu románu de Ioanne Puscarin Administratoru comitatensu — si se afla de vendiare in tipografi'a diecesana ambe brosiurate cu 1 fl. 50 xr. v. a.

Editur'a si tipariulu tipografiei diecesane.